

Program for Arendal Venstre 2023 - 2027

Arendal Grønn og levende

Venstre vil ta vare på fremtiden.

VENSTRE

1	Innhold	
2		
3	Innledning	2
4	Venstres ti liberale prinsipper ligger til grunn for venstres politikk og program:	4
5	Kapittel 1 – Arendal skal være et godt sted å vokse opp	6
6	Bedre barselomsorg	6
7	Barnehage	6
8	Skole	7
9	Skolefritidsordningen - SFO	8
10	Ung deltakelse i samfunnet	8
11	Kapittel 2 - Vi skal gjøre det enklere å ta grønne valg i hverdagen	9
12	Beskytte naturen	9
13	Grønnere stedsutvikling	10
14	Lokal fornybar energi	10
15	Kapittel 3 – Arendal: en levende og attraktiv kommune å bo i og besøke	11
16	Bolig- og bomiljøutvikling	11
17	Sentrumsutvikling	11
18	Kultur og opplevelse	11
19	Idrett og fritidsaktivitet	12
20	Reiselivsdestinasjon	12
21	Frivillighet	13
22	Kapittel 4 – Arendal skal være en god vert for næringsliv og gründere	14
23	Lokal næringspolitikk	14
24	Stedsuavhengige arbeidsplasser	15
25	Kapittel 5 – Vi skal bli tatt godt vare på gjennom hele livet	16
26	Legge til rette for god helse gjennom hele livet	16
27	Vi vil sikre et godt helse-og omsorgstilbud til alle	16
28	Helsetjenester og psykisk helse	16
29	Lokal ruspolitikk	17
30	Økt frihet i alderdommen	17
31	Venstre’s liste til kommunevalget i Arendal 2023	19
32		
33		

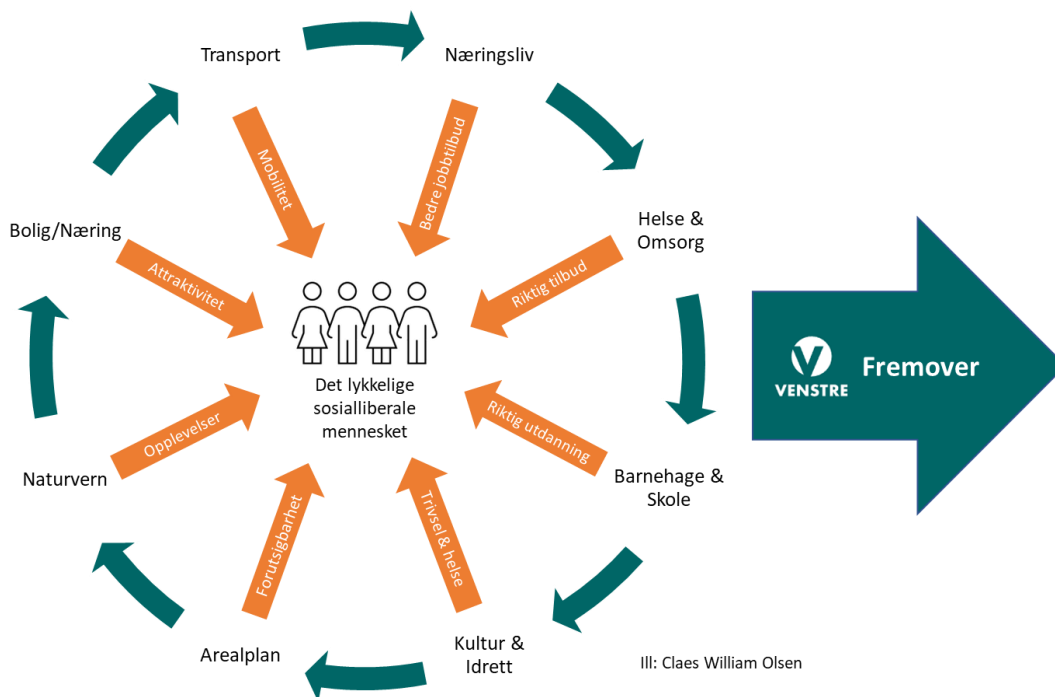
1 Innledning

2
3 Det har skjedd mye bra i Arendal gjennom de senere årene. Morrow Batteries, Norse Atlantic
4 Airways, Tall Ships Races og Arendalsuka viser for hele Norge hva en liten by kan ta på seg
5 av store oppgaver. Arendal markerer seg nasjonalt og internasjonalt. Dette gir grobunn for
6 optimisme for tiden som kommer!

7
8 Arendal har samtidig store levekårsutfordringer. Høye drop-out tall i videregående skole og
9 store rus-utfordringer understreker dette med stor tydelighet.

10
11 Venstre skal arbeide for at vår kommune fungerer enda bedre for alle, med en helhetlig og
12 kunnskapsbasert politikk som setter mennesket i sentrum. Det meste henger sammen, og
13 vår politikk er tuftet på dette.

- 14
15 • Morrow Batteries forventes å utløse omfattende vekst, det snakkes om alt fra 2.000 til
16 10.000 nye innbyggere over en 10 års periode. Da må arealplanlegging og regulering
17 bli enklere og mer forutsigbart. Venstre mener at fortetting i allerede utbygde områder
18 er viktig for grønn byutvikling, samtidig som en har skoler til å ta imot nye elever.
  - 19 • Gode jobbmuligheter gjør det fristende å bosette seg/returnere til kommunen for alle
20 uavhengig av bakgrunn, kompetanse og yrke. Et blomstrende næringsliv gir et mer
21 attraktivt arbeidsmarked, økt trivsel og økte skatteinntekter til kommunen. Vi kommer
22 også til å få en rekke nye innbyggere fra en rekke andre land og byer, noe som vil
23 være en berikelse i seg selv.
  - 24 • Vekst i kommunen er grunnlaget for en bedre kommuneøkonomi i fremtiden, noe som
25 vil gi barna våre et godt barnehage- og skoletilbud, og øke muligheten til å fange opp
26 dem som trenger hjelp for å gi riktig tilbud på rett tidspunkt, både for unge og eldre.
27 Foreløpig mener Arendal Venstre at eiendomsskatten må videreføres for å
28 opprettholde og forbedre tjenestetilbudet til innbyggerne. De store Investeringene må
29 forbeholdes oppvekst og helse/omsorg. Investeringer i kanaler og andre prosjekt som
30 er initiert av private interesser, må finansieres av disse.
  - 31 • Mennesker må være omringet av sunn og frodig natur, og vi vil derfor jobbe for mer
32 vern av natur og flere grønne områder til nytte for alle. For å løse naturkrisen globalt
33 må vi starte lokalt, og her har Arendal Venstre høye ambisjoner.
  - 34 • Flere innbyggere og en bedre kommunal økonomi gir også muligheter for et rikere og
35 bredere tilbud av fritidsaktiviteter og kulturopplevelser
  - 36 • Mennesker som trives gjør en bedre jobb og er mindre syke, som igjen gir en positiv
37 effekt på produktivitet og reduserte omkostninger.
  - 38 • En god arealplanlegging og fortetting rundt kollektiv-akser, vil også gi muligheter for
39 bedre buss- og fergetilbud.
- 40

1
2
3
4
5
6
7
8

Det er mange forhold som gir grunn til optimisme i Arendal, men samtidig preges vi av de store trendene og utfordringene i verden. Demokratiet blir truet i flere og flere land, natur- og klimakrisene er mer tydelige enn før, og det er krig i Europa. Globalisering, frihet og grunnleggende liberale verdier er under angrep. Venstre står alltid opp for disse verdiene. Den beste måten vi kan gjøre dette på er å delta aktivt i vårt lokale demokrati, samtidig som vi også inviterer flere med.

Venstres ti liberale prinsipper ligger til grunn for venstres politikk og program:

1. Friheten skal gjelde overalt, for alle

Liberalismens mål er enkeltmenneskets frihet. Venstre vil utvide den enkeltes mulighet til å ha makten i eget liv – uavhengig av kjønn, livssituasjon og bakgrunn. Vi hviler først når friheten gjelder overalt, for alle.

2. Det personlige ansvaret er ufravikelig

Alle har ansvar for egne valg. For Venstre er dette like grunnleggende som retten til frihet. Vi er overbevist om at den som gis anledning til å ta ansvar, griper muligheten – og gjennom det vinner økt verdighet og frihet. De som trenger samfunnets hjelp til å leve et verdig liv, skal få det.

3. Alle har ansvar for hverandre, for miljøet og for kommende generasjoner

Alle har ansvar for hverandre, og for å sikre at kommende generasjoner har samme muligheter til frihetsutfoldelse som oss. Vi plikter å hjelpe andre med å sikre forutsetningene for frie liv, blant annet gjennom å bygge sterke felles institusjoner, ved å bekjempe fattigdom og ved å respektere naturens egenverdi og bærekraft.

4. Virkelig frihet forutsetter felleskap og rettferdighet

En fri verden kjennetegnes av rettferdighet, verdighet og muligheter for alle. Frie samfunn har lokale, nasjonale og globale felleskapsinstitusjoner og et godt sikkerhetsnett for alle. Frie samfunn er rettferdige og åpne – hvor enhver person med de nødvendige evner og innsatsvilje, skal kunne nå enhver posisjon i samfunnet.

5. Alle er likeverdige, men ingen er like

Liberalismen er raus. For Venstre er det en verdi i seg selv at mennesker er ulike og tar ulike valg. Respekten for ulikhet inkluderer fordi den innebærer nysgjerrighet i møte med det ukjente, og toleranse for at det gode liv ikke er likt for alle. Toleranse betyr respekt, ikke likegyldighet eller feighet.

6. Politikk skal fremme livskvalitet og menneskelig vekst

Det liberale engasjementet for frihet går lengre enn å sikre alle materiell trygghet og velstand. Overalt i verden kjennetegnes det gode liv av mer enn det materielle – av kultur og åndsliv, frivillig arbeid og læring. Liberal politikk skal sikre dette som reelle muligheter for alle i et samfunn.

7. Politisk makt skal komme nedenfra

Politisk makt og styring skal forankres i demokratiske institusjoner med stemmerett for alle. Demokrati, ytringsfrihet, organisasjonsfrihet, og trosfrihet er grunnleggende liberale rettigheter. De viktigste avgjørelsene som gjelder fellesskapet, skal tas av folkevalgte organer.

1 **8. Makt skal spres og balanseres**

2 Et liberalt samfunnssystem består av fire bærebjelker: Demokratiet, rettsstaten, det sivile
3 samfunn og markedsøkonomien. Venstre er opptatt av å sikre disse institusjonenes åpenhet,
4 uavhengighet og samspill. En slik spredning av makt og åpenhet om maktutøvelse er
5 nødvendig for å hindre autoritær politikk, maktmisbruk og korrupsjon.

6 **9. Den liberale staten er upartisk, sterk og begrenset**

7 Den liberale staten må bygge sterke fellesskapsinstitusjoner for å sikre frihet og muligheter
8 for alle, uten å frata den enkelte ansvar. Staten må være nøytral overfor livssyn. Den liberale
9 statsmakten må respektere begrensningene i egen makt, og dens systemer skal være enkle
10 og tilgjengelige for borgeren. Staten har et spesielt ansvar for å verne om mindretallets
11 rettigheter. For liberale er det forskjell på det vi ikke liker, og det vi vil forby.

12 **10. Liberalismen er optimistisk og alltid underveis**

13 Det liberale samfunnet er alltid underveis og åpent for bedre løsninger, skapt gjennom
14 kraften i de bedre argumenter og gjennom mennesker som får brukt evnene sine. Venstres
15 optimisme er grunnlagt på en sterk tillit til menneskenes skaperkraft og på en tro på at det i
16 fellesskap er mulig å legge grunnlag for frie liv, overalt – for alle.

Kapittel 1 – Arendal skal være et godt sted å vokse opp

Arendal kommune skal utvikle gode barnehager og skoler, trygge nærmiljø, og gi barn og unge reelle muligheter til å delta i fritidsaktiviteter og samfunnsliv. En god oppvekst er med på å bidra til at hver enkelt utvikler kunnskap, ferdigheter og gode holdninger for å kunne mestre livene sine. Livsmestring og folkehelse må bli satt på dagsorden allerede i barnehagen. Og selve grunnlaget - barsel og helsestasjonen – må styrkes.

Arendal har store levekårsutfordringer. Utdanning er nøkkelen til å løse de utfordringene vi har for å utjevne sosiale forskjeller. Skole, barnehage og SFO skal sikre mangfold, forebygge utenforskap og legge et godt grunnlag for å kunne fullføre hele utdanningsløpet. For å få til dette trenger hele oppvekstområdet større økonomisk handlingsrom.

Frivilligheten som en forebyggende kraft må styrkes og det bør etableres Frivilligsentraler i oppvekstområdene. På denne måten kan Frivilligsentralene bidra som aktører for positiv vekst og samarbeid i et forebyggende perspektiv.

Arendal Venstre vil:

- forsterke barselomsorgen
- møte sosiale og faglige utfordringer med tidlig innsats.
- styrke den spesialpedagogiske kompetanse i barnehage og skole.
- fremme det tverrfaglige samarbeidet mellom helse- og omsorgstjenester, skole, barnehage, hjem, barnevern, PPT, ABUP, politi og NAV, med metoden Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) som utgangspunkt.
- styrke arbeidet med gode rutiner for overganger fra barnehage til skole, barneskole til ungdomsskole, ungdomsskole til videregående.
- ha søskenmoderasjon på tvers av SFO og barnehage.
- styrke samarbeidet mellom barnehage, skole og Vitensenteret Sør.
- fortsette opptrapping av helsesykepleiere og andre faggrupper i skole og barnehage.
- legge til rette for at barnehage, skole og SFO kan bruke naturen som læringsrom

Bedre barselomsorg

Det er kommunen som har ansvaret for å følge opp familien og den nyfødte når de kommer hjem fra sykehuset. Venstre vil ha et løft i det kommunale barseltilbudet.

Arendal Venstre vil:

- at alle nye familier tilbys en oppfølgingssamtale der mors og fars mentale helse er tema i løpet av de første fire ukene etter fødsel for å forebygge fødselsdepresjon hos foreldre.
- at helsestasjonene tilbyr kompetent ammehjelp og fysioterapi etter fødsel.
- øke bemanningen på helsestasjonene, utvide åpningstidene og sørge for at tilbud om hjemmebesøk etter fødsel gis automatisk i tråd med de nasjonale retningslinjer.

Barnehage

Alle barn skal ha lik mulighet til å gå i barnehage, uavhengig av bakgrunn. Barnehagen skal være et pedagogisk tilbud som bidrar til å utvikle barns grunnleggende sosiale og faglige ferdigheter, gjennom lek og læring. Kompetanse hos ledelse, barnehagelærere og andre ansatte, gode inne- og utemiljø og nok voksne er helt avgjørende. Arendal kommune må som barnehageeier og tilsynsmyndighet sikre kvalitet, mangfold og valgfrihet i barnehage tilbudet.

1 Arendal Venstre vil:

- 2 • sikre kvalitet i kommunale og private barnehager. Vi må ha nok faglig dyktige ansatte
- 3 og oppfylle pedagog -og bemanningsnormen.
- 4 • foreldre må sikres barnehageplass etter endt foreldrepermisjon.
- 5 • krav om at avdelingsleder og styrer i barnehage må ha pedagogisk utdanning.
- 6 • gi etter- og videreutdanning til barnehagelærere og assistenter
- 7 • ha helsesykepleier i barnehagen som et lavterskeltilbud
- 8 • at noen barnehager kan tilby fleksible åpningstider for familier som har behov for det,
- 9 med en begrensning på maksimal åpningstid for barnet.
- 10 • at barn allerede i barnehagen skal lære om integritet, grensesetting og at alle har en
- 11 rett til å være seg selv

12

13 Skole

14 En god skole er en skole som tar hensyn til at vi er forskjellige. Vårt mål er å skape en skole
15 som ser alle elevene, som gir læringsglede og motiverer til læring. Lærere må ha et godt
16 team rundt seg, ha metodefrihet og tid til å følge opp elevene.

17

18 Arendal Venstre vil:

- 19 • sikre skolen et større økonomisk handlingsrom per elev.
- 20 • ha en gjennomgang av skolestrukturen, med søkelys på blant annet økonomi,
- 21 elevgrunnlag, skolestørrelse og beliggenhet.
- 22 • sikre en god hensiktsmessig kombinasjon av offentlig skole og friskole,
- 23 • ha mindre elevgrupper spesielt på de laveste trinn i skolen, for å sikre tidlig innsats og
- 24 grunnleggende ferdigheter.
- 25 • utnytte mulighetene til fleksible skoleløp på ungdomsskolenivå, med blant annet
- 26 utplassering og arbeidspraksis.
- 27 • øke satsning på etter- og videreutdanning for lærere til også å gjelde andre fag, i
- 28 tillegg til norsk, matematikk og engelsk.
- 29 • gi lærere mer tid til direkte elevkontakt og mindre til byråkrati og rapportering.
- 30 • styrke skolebibliotekene for å stimulere til leseglede og engasjement.
- 31 • sikre lik tilgang til digitale og analoge læremidler i skolen.
- 32 • at skolen jobber forebyggende for å hindre frafall og skolevegring.
- 33 • fortsette satsingen på helsesykepleiere som et lavterskeltilbud og øke barns og
- 34 unges kunnskap om psykisk helse, seksualundervisning og livsmestring.

35

1 Skolefritidsordningen - SFO

2 I SFO tilbudet skal elevene oppleve mestring i et miljø preget av omsorg, lek, læring, kultur
3 og fritidsaktiviteter. Det skal være et nært samarbeid med skolen.

4

5 Arendal Venstre vil:

- 6 • sikre kvaliteten i SFO ved at det utarbeides planer for tilbudet.
- 7 • videreutvikle samarbeid mellom SFO og tilbud fra Kulturskolen.
- 8 • at SFO-leder har pedagogisk utdanning.
- 9 • samarbeide med frivillige lag og organisasjoner for å styrke og variere innholdet i
10 SFO
- 11 • sikre at det er en forsvarlig bemanningsnorm i SFO.
- 12 • ha differensierte satser på tvers av barnehage og SFO.
- 13 • ha redusert betaling i SFO for lavinntektsfamilier.
- 14 • sikre at gratis kjernetid i SFO fortsetter for elever på 1.trinn og utvide tilbudet til å
15 gjelde for elever på 2.trinn.

16

17 Ung deltakelse i samfunnet

18

19 Mulighet for alle til å delta i fritidsaktiviteter og samfunnslivet er viktig for å unngå
20 utenforskap.

21

22 Arendal Venstre vil:

- 23 • Etablere nøytrale tilskuddsordninger til barne- og ungdomsorganisasjoner.
- 24 • Øke støtten til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner i kommunen, og legge til
25 rette for flerårige støtteordninger som gir forutsigbarhet.
- 26 • Styrke ungdommens bystyre som medvirkningsorgan for å sikre barn og unges rett til
27 å få sine saker vurdert av kommunestyret.
- 28 • Sikre slik at alle kan bli med på fritidsaktiviteter uavhengig av økonomisk situasjon,
29 gjennom fritidskort, utstyrsbank for flere fritidsaktiviteter, redusere betalingen i
30 kulturskolen for lavinntektsfamilier og midler til breddeidretten for å skape
31 inkluderende idrettsarenaer med lav betalingen på barneidretten
- 32 • Sørge for at også aktiviteter som er organisert på utradisjonelle måter får støtte, da
33 denne typen tilbud ofte favner ungdom som ellers faller utenfor aktivitetstilbud.
- 34 • Styrke kulturkammeret og fritidsklubber i kommunen

Kapittel 2 - Vi skal gjøre det enklere å ta grønne valg i hverdagen

Klimakrisen og naturkrisen er de største truslene mot menneskers livskvalitet og frihet. En intakt natur er en forutsetning for at vi mennesker skal kunne leve gode liv. Ikke minst er naturen vår aller viktigste forsikring mot ødeleggende klimaendringer. Samtidig har FN erklært at verden står ovenfor en naturkrise og bevaring av natur har aldri vært viktigere.

Kampen for å kutte klimagassutslipp er like viktig lokalt som nasjonalt. Det er summen av grønne små og store tiltak som vil gjøre Norge klimanøytralt. For Venstre er det viktig at alle lokalsamfunn bidrar i klimadugnaden ved å kutte utslipp der de kan. Kommunen må legge til rette for energi – og ressurseffektivisering, og ha lokal produksjon av fornybar energi. Dette er viktige bidrag for å kutte klimagassutslipp og ta vare på naturen.

Beskytte naturen

I Arendal står vi midt i dilemmaet når vi tar i bruk store landarealer til produksjon av batterier, som skal sikre den grønne energiomstillingen som er nødvendig for å forhindre klimaendringer. Kommunen er i vekst, og vi trenger ny infrastruktur i form av veier og nettanlegg, samt boliger til en voksende befolkning. Venstre vil at utvikling og verdiskaping ikke går på bekostning av naturen og befolkningens tilgang til natur. Arendal Venstre vil ta Naturavtalen på alvor og mangedoble omfanget av vernet natur i Arendal.

Vi vil også ha mer skånsom utbygging, og vi vil legge til rette for gjenbruk og fortetting av allerede utbygde områder. For å kunne måle arealnøytralitet, vil Venstre innføre arealregnskap og naturbudsjett i kommunen og legge kommunedelplanen for naturmangfold til grunn for prioritering av vern av natur i Arendal.

Arendal Venstre vil:

- Bevare minst like mye areal som utbygges. Kommunedelplanen for naturmangfold og koordinering med fylkeskommunen vil gi faglig grunnlag til å kunne bevare de viktigste naturkvalitetene først.
- ta i bruk kunnskaps- og økosystembaserte metoder for å bevare mer sårbare økosystemer som for eksempel blå skog.
- innføre arealregnskap og naturbudsjett.
- begrense hytteutbygging til allerede berørte.
- forhindre all nedbygging av myr og føre en stram dispensasjonspraksis for andre verdifulle naturarealer.
- ha lokale planer for å ivareta og utvide parkarealer i tettbebygde strøk, og sørge for at disse styrker det lokale artsmangfoldet.
- sikre at etablerte verneplaner for vassdrag i kommunen gir positive effekter for naturmangfold og opplevelse.
- samarbeide regionalt for å sørge for helhetlig arealplanlegging på tvers av kommunegrenser
- at Arendal legger til rette for og setter krav til industriell symbiose og samarbeider om dette på Agder.
- at alle grøntarealer (parker, veikanter osv.) skal beplantes for å bidra til artsmangfoldet.
- øke det marine vernet i Raet nasjonalpark for å gjenoppbygge økosystemfunksjonene slik at artsmangfoldet under vann kan blomstre.

- 1 • tilby «naturesats» på et lokalt nivå – sjekk klimasats her:
2 <https://www.miljodirektoratet.no/klimasats>

3 Grønnere stedsutvikling

4 Vi vil gjøre det enklere å ta grønne valg. Arendal kommune har i mange år ledet an i lokalt
5 klimaarbeid. Venstre vil forsterke denne innsatsen. Det viktigste kommunen kan gjøre er å
6 legge til rette for grønn byutvikling for at vi som bor her kan leve mer klimavennlige liv i
7 hverdagen. I tillegg vil vi jobbe for at Arendal kommune er klimanøytral i sin egen virksomhet,
8 og stiller krav knyttet til klima og ressursbruk i innkjøp. Det er også viktig å sikre at alle har
9 nærhet til gode friluftsområder, offentlige velferdstilbud, arbeidsplasser og private tjenester.

10

11 Arendal Venstre vil:

- 12 • videreutvikle bydelssentrene og knutepunktene til attraktive og grønne lokalmiljøer.
- 13 • utvikle et sammenhengende miljøvennlig kollektivnett der fergene er en viktig del av
14 tilbudet.
- 15 • være en pådriver for bedre framkommelighet, kollektivløsninger og smart mobilitet,
16 der statlig medfinansiering kan være et virkemiddel
- 17 • stille grønne krav til all utbygging: sirkulære løsninger for bygninger og
18 prosjektgjennomføring, grønne energiløsninger som f.eks. jordvarme, grønne tak for
19 mangfold og klimatilpasning, og tilbakeføring av grå areal til natur.
- 20 • gjenbruke bygg i stedet for å bygge nytt, og vurdere alle kommunale bygg i forhold til
21 livsløp og gjenbruk.
- 22 • ha lokale planer for å ivareta og utvide parkarealer i tettbebygde strøk og sørge for at
23 disse styrker det lokale artsmangfoldet.
- 24 • ha mindre asfalt og flere grønne lunger
- 25 • at Arendal kommune skal være forberedt på mer ekstremvær. Venstre vil derfor at
26 kommunen skal prioritere klimatilpasning gjennom gjenåpning av bekker og
27 vassdrag, flysikring og rehabilitering av natur.

28

29 Lokal fornybar energi

30 Produksjon av fornybar energi er ofte forbundet med inngrep i natur. **Arendal Venstre vil sikre**
31 bærekraftig produksjon av fornybar energi og nyttiggjøre overskuddsenergi med minimale
32 naturkostnader gjennom å:

- 33 • bruke allerede nedbygde arealer til fornybar energiproduksjon, samtidig som man har
34 fokus på restaurering der det er mulig.
- 35 • være en pådriver for solcellepanel på alle kommunale bygg
- 36 • gjøre det lettere å legge solceller på tak i private hjem ved å forenkle lokale regelverk.
- 37 • være en foregangskommune når det gjelder å ta i bruk overskuddsenergi og
38 sidestrømmer til nye næringer (industriell symbiose).

39

1 **Kapittel 3 – Arendal: en levende og attraktiv kommune å bo** 2 **i og besøke**

3 Arendal er en levende by med et rikt kultur-, idretts- og frivillighetsliv. Kommunen har lang
4 tradisjon for å ta godt vare på private initiativ som utvikler opplevelser i kommunen, der
5 Arendalsuka og Canal Street er de største og mest kjente arrangementene. Dette gjør at det
6 er et stort mangfold i det som kan oppleves i Arendal, og ofte med byens vakre sentrum som
7 utgangspunkt. Vi ønsker å ta vare på byens egenart og med historien som utgangspunkt
8 videreutvikle kommunens attraktivitet både å bo i og å besøke.
9

10 **Bolig- og bomiljøutvikling**

11 Arendal er allerede en kommune i vekst – og vi vil legge til rette for at kommunen er Norges
12 mest attraktive tilflyttingskommune med tilgang på gode og varierte boliger. Boligutvikling må
13 tenkes i et folkehelseperspektiv der både boligtyper, tilgang på møteplasser og
14 aktivitetstilbud er tilpasset ulike livsfaser.
15

16 **Arendal Venstre vil:**

- 17 • Øke bosettingen, i og nær sentrum, og i knutepunkt med god tilgang til kollektivtilbud.
- 18 • Legge til rette for større variasjonen i boligtyper, mer tilpasning til naturen og gode
19 sosiale og grønne møteplasser i nye boligområder,
- 20 • Legge til rette for at helårsboliger brukes hele året, uten å innføre boplikt i noen del av
21 Arendal.
- 22 • Fremme grønn boligutvikling både mht materialvalg, løsninger for energi- og
23 ressursbruk samt bevaring og restaurering av natur.
24

25 **Sentrumsutvikling**

26 Arendal sentrum er ett av Norges vakreste byrom med historiske verdier som vi må ta
27 vare på og ha respekt for når vi skal videreutvikle. Derfor trenger vi en sentrumsplan.
28

29 **Arendal Venstre vil:**

- 30 - Prioritere utarbeidelsen av en sentrumsplan som legge til rette for en levende og god
31 by å bo i og som gir forutsigbarhet for næringsdrivende og utbyggere.
- 32 - Restaurere og skape gode møteplasser i byens offentlige «rom»; som
33 Rådhusbrygga, Jektekaia, Kittelsbukta og Pigetorvet.
- 34 - Kanalen kan bli et nytt byrom, og vi er positive til at den blir realisert med ekstern
35 finansiering.
- 36 - Utvikle et grønt sentrum – med naturlig vegetasjon, grønne plasser og – tak.
- 37 - Ta vare på historiske verdier og legge rammer for nybygg som er tilpasset byens
38 egenart
39

40 **Kultur og opplevelse**

41 Arendal er levende kulturby med mange profesjonelle utøvere og aktive amatører. Vi har et
42 mangfold av tilbud til alle aldre og mange sjangre og vi har en flott kulturskole. Venstre vil
43 sikre dette mangfoldet gode forhold.
44

45 **Arendal Venstre vil:**

- 46 • Støtte og bygge opp gode kulturarenaer, også for egenorganisert og fritt kulturliv,
47 f.eks. gjennom Kulturskolen og Munkehaugen.
- 48 • Sørge for at offentlige kulturtilbud er økonomisk og sosialt tilgjengelig for alle. Ivareta
49 og videreutvikle den kulturelle skolesekken.

- 1 • Sikre kulturelle møteplasser for alle aldersgrupper på tvers av etnisk, sosial og
- 2 økonomisk bakgrunn.
- 3 • Sørge for at Arendal bibliotek er et meråpent bibliotek.
- 4 • Fortsette å utvide biblioteket til å omfatte sosiale møteplasser og kreative verksteder.
- 5 • Legge til rette for profesjonelle kulturutøvere og kultur som næring
- 6

7 **Idrett og fritidsaktivitet**

8 Organisert og uorganisert idrett og fritidsaktiviteter er viktige arenaer for trivsel, mestring,
9 integrering og kulturbygging. Idrett i bred forstand er viktig for folkehelsa og for alle
10 aldersgrupper.

11
12 **Arendal Venstre vil:**

- 13 • Sikre tilgang til hensiktsmessige anlegg, arenaer og utstyr for breddeidrett og
- 14 fritidsaktiviteter
- 15 • Bidra til breddearrangement
- 16

17 **Reiselivsdestinasjon**

18 Arendal skal være en bærekraftig turistdestinasjon nå og i fremtiden. Antallet cruiseskip som
19 kommer til byen vår øker, og vi ønsker turistene hjertelig velkommen. Arendal har flotte
20 forhold for en rekke aktivitetsbaserte opplevelser som seiling, stisykling og padling, og en
21 rekke kultur- og samfunnslivsarrangement som allerede gjør Arendal til en spennende
22 destinasjon. Reiseliv er en ypperlig mulighet for økonomisk vekst for det lokale næringslivet.

23
24 Arendal Venstre ønsker at turismen i kommunen vår skal gjennomføres så skånsomt som
25 mulig for naturen og innbyggere.

26
27 **Arendal Venstre vil:**

- 28 • at all transport av turister i kommunen skal gjennomføres så miljøvennlig som mulig.
- 29 • jobbe for at Arendal settes på kartet til de store reiseoperatørene, ved at arendal er
- 30 representert i viktige reiselivsarrangement
- 31 • Gi det lokale næringsliv i sentrum muligheten til å ha søndagsåpent i høysesongen.
- 32 • Opprettholde en streng miljøvennlig profil for hovedprogram og alle som holder
- 33 stands under Arendalsuka og andre arrangement i kommunen
- 34 • Videreutvikle og fullføre sentrumsplanen slik at Arendal sentrum blir ivaretatt og
- 35 utviklet for en miljøvennlig og bærekraftig fremtid.
- 36 • Bedre kapasitet for renovasjon og toalett, og være pådriver for klimavennlig tilkomst til
- 37 viktige destinasjoner i kommunen
- 38

1 Frivillighet

2 Frivillig arbeid er av stor verdi for både lokalsamfunnet og den enkelte. Alle bør få muligheten
3 til å delta i frivillig arbeid. Derfor er det viktig for Venstre at det skal være enkelt å være
4 frivillig og at frivilligheten har en sterk rolle og gode vilkår i lokalsamfunnet.

5 Arendal Venstre vil:

- 6 • Sikre god og forutsigbar økonomisk støtte til frivillige organisasjoner.
- 7 • Utvikle en god arbeidsdeling mellom kommunen og frivilligheten der frivilligheten tar
8 på seg oppgaver som grenser opp mot kommunens ansvarsområde.
- 9 • Gjøre egnede offentlige lokaler tilgjengelige for lag og foreninger på en enkel måte.
- 10 • Sørge for at «Med hjertet for Arendal» videreutvikles, også i samarbeid med
11 frivilligsentralene, for å sikre deltakelse i nærmiljøene.
- 12 • Etablere en frivillighetsstrategi i samarbeid med lag og foreninger.
- 13 • Minske byråkratiet i forbindelse med søknader om midler og enkle byggesøknader.
- 14 • Styrke virksomheten i Frivilligsentralene og rollen Frivilligsentralene har som
15 knutepunkter og bindeledd mellom det offentlige, næringsliv og frivilligheten

1 **Kapittel 4 – Arendal skal være en god vert for næringsliv og** 2 **gründere**

3
4 Arendal er vertskap for en av de største industrisatsingene i Europa; etableringen av
5 battericellefabrikk med stor synergieffekt for leverandørindustrien og bedrifter i «industriell
6 symbiose». Dette er et stort løft for kommunen og innbyggerne. Kommunen skal være en
7 god partner og vertskapskommune for denne satsingen. Kommunens rolle er å legge til rette
8 for nødvendig infrastruktur, for nye innbyggere og samtidig ivareta natur, bomiljø og
9 kommunale tjenester for en voksende befolkning. For Venstre blir det viktig å sørge for
10 bærekraftig utvikling i en kommune som skal være vertskap for verdens grønneste
11 batteriproduksjon, samtidig som Arendal fortsetter å være god vertskommune for all annen
12 næringsvirksomhet.

- 13
14 • Eksisterende og nye leverandører som vil posisjonere seg ved å utvide/etablere
15 virksomhet i kommunen bør møtes med åpne armer, der kommunen bør tilrettelegge
16 med egnede arealer hvor dette er ønskelig. Med god arealplanlegging kan dette
17 styres.

18
19 Med tanke på utdanning er det viktig å støtte opp under UIA som en viktig drivkraft for
20 utvikling av kompetansearbeidsplasser i regionen. Arendal må fortsette å bidra til utvikling av
21 universitetet. Tett samarbeid med næringslivet i Arendal sikrer at utdanningstilbudet på sikt
22 kan bli et sterkt kompetansesenter på blant annet batteriteknologi og alt dette medfører av
23 elektronikk, mekatronikk, kybernetikk, logistikk, metallurgi, mm.

24
25 Yrkesfaglig stiller vi sterkt med Sam Eyde videregående skole og Fagskolen i Agder, og
26 kommunen skal ha en pådriver rolle for å utvikle relevante utdanningstilbud.

27
28 En viktig del av kommunens næringsarbeid er å sikre en effektiv og fremtidsrettet havn som
29 kan motta og sende de fleste former for gods. Det er avgjørende for at Morrow lykkes at man
30 får bærekraftig transport av varer produsert i regionen. Arendal Havn må utvikles slik at man
31 har kapasitet for Morrow, underleverandører i Eyde Material Park og ammoniakk produksjon.

32 **Lokal næringspolitikk**

33
34 Fremtidens næringsliv er grønt, nyskapende og kreativt. Da trenger vi en kommune som yter
35 god service og legger opp til gode, stabile og langsiktige rammevilkår for næringsvirksomhet.
36 **Arendal Venstre vil** aktivt støtte initiativ som ønsker å gjennomføre grønn omstilling gjennom
37 å:

- 38 • Støtte oppstartsgenerator-program som gir nye gründere bistand i etableringsfasen.
- 39 • Støtte opp om co-working-tilbud for gründere og småbedrifter, eksisterende og nye.
- 40 • Sikre at næringsarealene i Eyde Material Park forbeholdes virksomheter i
41 batteriverdikjeden, for å sikre symbiose med battericelle produksjonen
- 42 • Bidra til å utvikle den blå næringen i regionen som den fremtidsrettede og
43 bærekraftige næringen vi trenger.
- 44 • Sørge for at kommunens anskaffelser gjøres på en slik måte at grønne og innovative
45 løsninger gis en sjanse med enklere kravspesifikasjoner.
- 46 • Økt bruk av samspillskontrakter med flere deltakere, slik at lokale aktører har
47 mulighet for å delta i større prosjekt.
- 48 • Bevisstgjøre lokale bedrifter om aktuelle offentlige støtteordninger.
- 49 • Jobbe for forutsigbarhet og transparens mellom kommune og lokalt næringsliv.
- 50 • Sikre videre utviklingen av Arendal Havn.

- 1 • Ha et godt samarbeid mellom landbruksnæringen og Mattilsynet for å sikre god
2 dyrevelferd for produksjonsdyr og god mathelse i en grønn omstilling for landbruket.

3 **Stedsuavhengige arbeidsplasser**

4 Et mangfoldig og kreativt næringsliv krever at det legges til rette for at arbeid kan gjøres fra
5 hvor som helst. Med nye digitale tjenester og samhandling fra ulike steder, er det et mål for
6 Venstre å jobbe for et arbeidsmarked som fungerer sømløst, også for de som jobber
7 desentralisert.

8 **Arendal Venstre vil** tilrettelegge for at flere kan ha Arendal som fjernarbeidsplass gjennom å:

- 9 • Undersøke muligheter og jobbe for skattedeling mellom kommuner.
10 • Videreføre og forsterke satsing på «oppstarts-hub'er», med korttids-utleie av
11 arbeidsplasser.
12 • Sørge for fiber- og/eller 5G-dekning til alle i kommunen.

Kapittel 5 – Vi skal bli tatt godt vare på gjennom hele livet

Alle har rett til fullverdige liv. Arendal Venstre vil føre en politikk som fremmer livskvalitet, menneskelig vekst og gode levekår. Enkeltindividet må settes i sentrum ved å gi hver enkelt mulighet til å ta mer styring i eget liv. Slik oppnår vi gode og trygge helsetilbud i kommunen vår.

Legge til rette for god helse gjennom hele livet

Det viktigste vi som fellesskap kan gjøre for å sikre alle en best mulig helse er at folkehelse er en gjennomgående satsing – fra god barselomsorg, tidlig innsats i barnehage og skole, styrking av helsestasjoner og helsearbeidere i barnehage og skole, og ikke minst å legge til rette for et aktivt og sunt liv med tilgang på friarealer og fysisk aktivitet. Dette er grunnleggende for Venstres oppvekstpolitikk, og i utvikling av kommunen.

I tillegg vil det å legge til rette for et eldrevennlig samfunn og bo- og omsorgstilbud være viktig for at den enkelte skal leve et godt liv. Hver enkelt av oss har ulike ønsker og forventninger til hvordan vår alderdom skal være. Venstre vil møte eldre med et tilbud som gir valgfrihet slik at alle får muligheten til å leve så frie, selvstendige og innholdsrike liv som mulig.

Vi vil sikre et godt helse-og omsorgstilbud til alle

Venstre vil føre en helsepolitikk som sikrer alle tilgang til et godt helsetilbud. Når flere helsetjenester har blitt flyttet over fra staten til kommunen stiller det høye krav til kommunehelsetjenestene og fastlegetjenesten, men det gir også mulighet til å tilpasse tjenestene til innbyggernes behov.

Samtidig er vi i Arendal kommune avhengig av å samarbeide godt med spesialisthelsetjenesten for å sikre pasienten gjennom alle deler av et sykdomsforløp. Som oftest deler vi pasienter og det er vårt felles ansvar å sørge for at de som trenger helsehjelp får den. Dette gjelder særlig for de gruppene som bruke helsetjenesten mest.

Venstre mener vi bør samarbeide enda tettere med Sørlandet sykehus om å utvikle sykehuset i Arendal og å sikre fagfolk både til kommunen og sykehuset. Når vi får medisinerutdanning i regionen må Arendal kommune være en partner i å tilby praksis. Vi vil også se på andre muligheten for å samhandle om å utvikle og tiltrekke oss nødvendig helsekompetanse til kommunen og regionen.

Venstre mener at et mangfold av boformer som omsorgsboliger og bofellesskap, slik at man kan få en tilpasset bolig avhengig av hvor godt man klarer seg selv, er sentralt for et godt helse-og omsorgstilbud.

Arendal Venstre vil sikre bedre samarbeid mellom pårørende og de kommunale helse-og omsorgstilbudene. Gode samarbeidsløsninger vil gjøre det mindre belastende å være

Helsetjenester og psykisk helse

Venstre vil sikre rask og god psykisk helsehjelp, utvide lavterskeltilbudet og styrke ettervernet. Vi vil etablere lavterskel psykisk helsetilbud, og jobbe tett opp mot statlige helsemyndigheter for å sikre at kapasiteten i og samarbeidet med spesialisthelsetjenesten er god nok.

Arendal Venstre vil:

- Sikre fastlegeordningens evne til å gi trygg og god pasientbehandling til innbyggerne gjennom en tydeligere oppgavefordeling, attraktive arbeidsvilkår for legene med flere muligheter til spesialisering og kommunalt kjøp av hjemler.
- Tilby sykepleiere, jordmødre og andre helsearbeidere en arbeidshverdag der det er mulig å stå i heltidsstilling, blant annet gjennom å se på alternative turnusordninger, økt bemanning og avlastning for arbeidsoppgaver som kan løses av andre yrkesgrupper.
- Styrke kompetansen og kapasiteten til frisklivssentralen, som er et godt og viktig lavterskeltiltak for mennesker med lettere somatiske og psykiske plager.
- Øke kapasiteten i helsestasjonen for unge, for å sikre rask tilgang på hjelp, råd og veiledning inne psykisk og seksuell helse, til ungdom som trenger det.
- Bruke kommunens psykologer inn i det forebyggende folkehelsearbeidet i kommunen.
- Sørge for at det finnes et godt helsetilbud, også under ferieavviklinger.
- Jobbe for at alle som mottar tjenester i hjemmet skal få et fast og stabilt antall personer å forholde seg til når de trenger det.
- At flere skal få tilbud om en koordinator i kommunen som hjelper en med å navigere seg i systemet, slik at alle får den hjelpen de har krav på.

Lokal ruspolitikk

Venstre vil ha en human ruspolitikk der vi behandler brukere med verdighet. Ruspolitikken må være kunnskapsbasert, sette mennesket i sentrum. Derfor må vi møte avhengighet med hjelp og behandling, fremfor straff. Venstre vil gi en bedre rusomsorg ved å videreutvikle T5 eller tilsvarende værested for rusavhengige, redusere ventetiden for behandling og øke støtten til ideelle aktører på rusfeltet.

Venstre vil forsterke forebyggende tiltak rettet mot unge, i samarbeid mellom helsetjenester og skolene samt frivillige organisasjoner.

Arendal Venstre vil:

- komme i posisjon til å hjelpe mennesker som sliter med rusavhengighet, gjennom dialog mellom kommunen og politiet.
- Sørge for at kommunen hjelper rusavhengige til å komme raskt i behandling. Der hvor det er ventetid for å komme inn i spesialistbehandling, må kommunen ha en pådriverrolle for å forbedre behandlingsskapasiteten.
- Vurdere behovet for å etablere bruker-rom for rusavhengige i samarbeid med allerede etablerte offentlige tilbud.
- Vurdere å etablere anonyme tilbud med rusmiddeltesting, for å forhindre bruk av farlige stoffer, når disse testene kan gi trygge og dekkende resultat.

Økt frihet i alderdommen

Hver enkelt av oss har ulike ønsker og forventninger til hvordan vår alderdom skal være. Venstre vil møte alle eldre med et tilbud som gir valgfrihet og tar i bruk teknologi slik at alle får muligheten til å leve så frie, selvstendige og innholdsrike liv som mulig.

En av de store utfordringene i årene framover er å sørge for at det finnes nok leger, sykepleiere og helsefagarbeidere til å dekke behovet for slike tjenester i årene framover. Mange kommuner opplever å ha en aldrende befolkning og samtidig vanskeligheter med å rekruttere kompetent arbeidskraft til å levere gode helse- og omsorgstjenester.

1 Arendal Venstre vil:

- 2 • Forsterke bruken av velferdsteknologi, innovasjon og nye løsninger for å legge til
- 3 rette slik at flere kan bo hjemme lenger og mestre sin egen hverdag, samtidig som
- 4 eldre som ikke har digital kompetanse har muligheten til å delta.
- 5 • Videreutvikle demensvennlige tilbud og aktiviteter og avlastningstilbud for pårørende.
- 6 • Legge til rette for utvikling av seniorboliger gjennom planverket og god dialog med
- 7 entreprenører og eiendomsutviklere.
- 8 • Sykehjem og omsorgsboliger skal ha et tilpasset tilbud som legger til rette for den
- 9 enkeltes interesser og ønsker.
- 10 • Få til et godt samarbeid på tvers av hjemmetjenesten, helsetjenesten og frivilligheten
- 11 for å motvirke underernæring og ensomhet blant eldre.
- 12 • Være åpen for en blanding av ideelle, kommersielle og kommunale sykehjem.
- 13

1 Venstre's liste til kommunevalget i Arendal 2023

#	Navn	Valgkrets	Kjønn	Fødselsår
1	Helene Falch Fladmark	Tromøy	Kvinne	1966
2	Kaya Asdal	Øyestad	Kvinne	1994
3	Oddvar Godø Elgvin	Sentrum	Mann	1996
4	Mats Winther Maltby	Øyestad	Mann	1993
5	Mona Hauglid	Sentrum	Kvinne	1968
6	Claes William Olsen	Hisøy	Mann	1966
7	Marianne Elisabeth Sigurdson Lyngvi	Tromøy	Kvinne	1954
8	Ivar Grødal	Tromøy	Mann	1968
9	Elisabeth Johanne Nossen	Flosta	Kvinne	1969
10	Christopher Mckenzie	Birkenlund	Mann	1988
11	Ellen Louise Raaum Rekdal	Sentrum	Kvinne	1970
12	Trond Fredrik Winther	Hisøy	Mann	1945
13	Kristina Tørå Solsvik	Sentrum	Kvinne	1985
14	Matthieu Aemisegger	Torsbudalen	Mann	1983
15	May Christine Arntzen	Sentrum	Kvinne	1981
16	Jostein Sondrup Holen	Myra	Mann	1995
17	Tonje Ryssgård	Hisøy	Kvinne	1972
18	Tore Frøyenes Bjerkholt	Myra	Mann	1982
19	Dega Abdi Aman	Sentrum	Kvinne	1962
20	Fredrik William Knudsen	Tromøy	Mann	1968
21	Edith Fahre	Hisøy	Kvinne	1965
22	Tor-Ivar Karlsen	Hisøy	Mann	1961
23	Ellen Dale	Sentrum	Kvinne	1968
24	Emil Otto Siqveland Eliassen	Myra	Mann	1995
25	Kari Middelthun	Saltrød	Kvinne	1946
26	Einar Bore	Birkenlund	Mann	1947
27	Lisbeth Haugmoen Handegard	Myra	Kvinne	1967
28	Claus Wiggen Kamstrup	Sentrum	Mann	1971
29	Berit Stephansen	Tromøy	Kvinne	1953
30	Just Erik Ormbostad	Nedenes	Mann	1950
31	Elisabeth Berggrav Poléo	Stea	Kvinne	1989
32	Andreas Poléo	Stea	Mann	1988
33	Inger Johanne Pihlfeldt	Barbu	Kvinne	1986
34	Arne Handegard	Myra	Mann	1967
35	Bente Pedersen	Sentrum	Kvinne	1959
36	Jan Kløvstad	Austre Moland	Mann	1956
37	Hege Svenningsen	Hisøy	Kvinne	1972
38	Arild Olsbu	Barbu	Mann	1951
39	Anette Saxe	Tromøy	Kvinne	1970
40	Tønnes Christian Larssen	Tromøy	Mann	1947
41	Aslak Heim-Pedersen	Sentrum	Mann	1953
42	Anne Marit Tørå	Tromøy	Kvinne	1952
43	Fred Johan Engesæth	Sentrum	Mann	1945
44	Cathrine Høyesen Hall	Flosta	Kvinne	1966
45	Pål Koren Pedersen	Sentrum	Mann	1966

2

Meld deg på Venstres nyhets-
brev: venstre.no/nyhetsbrev

